

Hur frigör Internet TV-tittandet i tid och rum idag?

HAMPUS ANDERSSON

**KTH Datavetenskap
och kommunikation**

Hur frigör Internet TV-tittandet i tid och rum idag?

H A M P U S A N D E R S S O N

Examensarbete i medieteknik om 15 högskolepoäng
vid Programmet för medieteknik
Kungliga Tekniska Högskolan år 2010
Handledare på CSC var Daniel Pargman
Examinator var Jenny Sundén

URL: [www.csc.kth.se/utbildning/kandidatexjobb/medieteknik/2010/
andersson_hampus_K10011.pdf](http://www.csc.kth.se/utbildning/kandidatexjobb/medieteknik/2010/andersson_hampus_K10011.pdf)

Kungliga tekniska högskolan
Skolan för datavetenskap och kommunikation

KTH CSC
100 44 Stockholm

URL: www.kth.se/csc

Sammanfattning

I takt med att det skapas fler och fler tjänster på internet för att använda sin dator som en tv blir människor mer obundna i sitt tv-tittande. Man behöver inte längre vara styrd av tv-tablåerna utan kan välja själv när och var man vill se på tv. Detta examensarbete tar upp om de svenska playkanalerna används och huruvida de har ändrat vanorna hos tv-tittarna. Det tar specifikt upp vad uppfattningen är om playkanalerna och på vilket sätt man använder sig av dem.

Resultaten visar på att playkanalerna inte används frekvent utan det är något som man använder som sista utväg. Resultatet visar också på att anledningen till att playkanalerna inte används är bl.a. den dåliga kvalitén och att man måste sitta vid sitt skrivbord och titta.

Abstract

As the creation of more and more services on the Internet to use their computer as a TV, people are more unbound in their television viewing. One needs no longer be controlled by the TV listings or when and where you want to watch television. This thesis deals with if the Swedish play channels are used and whether they have changed the habits of TV viewers. It makes explicit what the perception is of the play channels and in what way they are used.

The result shows that the play channels are not used frequently, but it is something that is used as a last resort. The result also shows that the reason why the play channels are not used include, the poor quality and the need to sit at a desk and watch.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Varför jag valt ämnet.....	4
1.2 Vad jag vill ta reda på.....	5
1.3 Syfte	5
2.1 Tv:s historia	6
2.2 En andra kanal	6
2.3 Fler valmöjligheter	6
2.4 Playkanalernas intåg	7
2.5 Tablåerna som styrde oss.....	7
2.6 Inte bara en tv	8
2.7 Vanor	9
3. Metod	10
3.1 Tillvägagångssätt.....	10
3.2 Vilken är målgruppen?	10
3.3 Enkäten.....	10
3.3.1 Vad jag vill få ut av enkäten	11
3.3.2 Hur enkäten är uppbyggd.....	11
3.3.3 Analys av enkäten	11
3.4 Statistik.....	12
3.5 Övrig informationssökning.....	12
4. Resultat	13
4.1 Resultat av envalsfrågorna	13
4.2 Intressanta upptäckter från egentextfrågorna.....	14
4.3 Övriga resultat av undersökningen	14
5. Analys	15
5.1 Mina val	15
5.2 Illegal nedladdning.....	15
5.3 Användning av playkanaler	15
5.4 Tecken på användningen.....	17
6. Diskussion	17
6.1 Hur man använder playkanalerna	17
6.2 Tolkning av illegal nedladdning och dess konsekvenser	18
6.3 Vanligt tv-tittande minskar ej.....	19
7. Slutsats	20
8. Referenser	21
8.1 Webbidor.	21
8.2 Litteratur.....	21
9. Bilagor	22
9.1 Enkäten.....	22

1. Inledning

I denna uppsats tänkte jag undersöka hur internet frigör tv-tittandet i tid och rum idag. I dessa dagar gör det inte längre någonting om man skulle missa ett tv-program som går vid en viss tid på tv. Förr var man då tvungen att vänta på att det skulle gå en repris och om man även skulle missa den fanns det i princip ingenting att göra om man ville se programmet, om inte någon snäll vän hade spelat in det och ville låna ut sin VHS-kassett eller DVD-skiva.

1.1 Varför jag valt ämnet

Jag har valt detta ämne för att jag har märkt att fler och fler har börjat använda sig av web-tv. Det är nu för tiden något som i alla fall de flesta i min bekantskapskrets använder sig av. Jag blev intresserad av hur detta påverkar tv-tittandet i stort och om det håller på att ske ett skifte mellan att hela familjen slår sig ner framför tv:n till att alla sitter med varsin dator och tittar på olika tv-program.

Nu finns det en uppsjö olika playkanaler på internet som gör att man när man vill efter att programmet har sänds på tv kan gå in och titta på det på internet istället. Sveriges television var först att börja med sitt svt-play men nu har alla de stora svenska tv-kanalerna egna typer av play-tjänster på internet.

Detta gör att tv-tittandet blir friare på ett helt annat sätt än förut. Om man bara ser tillbaka ca 50år så fanns det bara en kanal och långt ifrån alla hade en tv i sitt hem till skillnad från nu när man kan se på tv-programmen var man vill med hjälp av sin dator eller sin mobiltelefon, vilket en stor del av befolkningen har tillgång till. Jag tänkte därför även ta upp lite av historien kring tv-tittande och se hur den tekniska utvecklingen hela tiden har format hur vi ser på tv. Från att det har varit något som man gör tillsammans bänkade framför tv:n till att ha blivit något som man kanske gör i sin ensamhet framför datorn eller på resande fot.

1.2 Vad jag vill ta reda på

Jag tänker undersöka om playkanalerna används och om det är så att de börjar bli något som rentav ersätter vanligt tv-tittande. Med andra ord handlar det om hur man med hjälp av internet frigör tv-tittandet på det sättet att man inte längre behöver slå sig ner vid en specifik tid eller på en specifik plats.

Jag vet själv att jag inte längre tänker på att jag inte får missa ett tv-program som jag vill se eftersom jag alltid kan gå in på min dator och med ett par enkla knapptryckningar så har jag satt igång programmet och kan pausa och spola som jag vill. Man behöver inte längre titta på tv när tv-kanalerna bestämmer utan man kan själv bestämma var och när man ska se på tv. Detta är en revolution i tv-tittande och jag anser att det ändrar mycket när det kommer till hur folk ser på tv idag.

1.3 Syfte

Syftet med min uppsats är främst att ta reda på hur playkanalerna används och undersöka varför de används på det sättet.

Frågeställningar som kommit fram är:

Hur används playkanalerna i fråga om hur ofta och av vilken anledning?

Vad är anledningarna till varför de används på det sättet?

1.4 Källkritik

Jag har i min uppsats använt mig av hemsidan www.wikipedia.com. Det finns delade tankar om man kan använda sig av denna sida som källa i en akademisk uppsats. Jag anser dock att när det gäller de saker jag har tagit från denna sida är det inte någonting som det krävs någon spetskompetens för att veta och det är för det mesta endast vilka datum man började sända tv osv. Därför tycker jag att det i mitt fall går bra jag har använt mig av Wikipedia i den grad jag har gjort det.

2. Bakgrund

2.1 Tv:s historia

Enligt artikeln om svensk tv-historia på Wikipedia (www.wikipedia.com) började tv officiellt sändas i Sverige den 4 september 1956. Då fanns det som de allra flesta vet bara en kanal och denna kanal var en icke-kommersiell kanal som sändes ut av dåvarande Radiotjänst. Radiotjänst bytte sedan namn till Sveriges Radio som finns än idag. Fler och fler skaffade sig en Tv-apparat till hemmet och redan efter ett par år så var det vanligt att ha en sådan hemma.

Eftersom man hade en tv-kanal var man självklart väldigt styrd av denna kanals tv-tablå i ens tv-tittande. Då fanns det inte heller några VHS-spelare eller liknande så man kunde spela in det man ville titta på utan man var helt enkelt tvungen att sätta sig ner framför tv:n vid de bestämda tiderna som Radiotjänst hade bestämt.

2.2 En andra kanal

Vidare kan man läsa i artikeln att man fick vänta ända till den 5 december 1969 innan man fick en andra kanal här i Sverige. Man hade då alltså TV1 och TV2 att välja mellan. Det var dock fortfarande så att tv-sändningarna var begränsade. De startade inte förrän ca 17.30 på kvällen och på vardagarna var de slut redan vid 22.00. Man kunde med andra ord inte bestämma själv när man ville titta på tv utan det var fortfarande bestämt av Sveriges Radio.

Det dröjde sedan återigen lång tid innan det kom ytterligare en kanal i Sveriges tv-nät. Den 31 december 1987 började TV3 sända i Sverige. Man sände då från London och ut till de skandinaviska länderna, detta för att kringgå skandinaviskt lagstiftning om sändning av kommersiella tv-kanaler. Nordic Channel som senare bytte namn till Kanal 5 började sända under 1989 och TV4 startade sina sändningar den 15 september 1990. Man kunde nu med hjälp av en parabol få in en uppsjö kanaler i Sverige och 1991 fick även TV4 tillåtelse att börja sändas genom marknätet.

2.3 Fler valmöjligheter

Tv-tittande var inte längre speciellt begränsat och nu fanns även VHS-bandspelaren (www.wikipedia.com/vhs) som gjorde att man kunde spela in ett program om man inte hade tid att sätta sig ner och titta på det under den tiden som de hade satt programmet i tv-tablåen.

Efter detta startades det tv-kanaler på löpande band i Sverige och nu för tiden har nästan varenda hem uppåt 30-40 tv-kanaler. Men enda fram till för ett par år sedan har det fortfarande varit begränsat på det sättet att om man missar ett program, missar dess repris om det går någon och även missar att spela in det

eller man kanske inte ens har möjlighet att spela in det, ja då kunde man omöjligt se programmet om man inte fick låna det av en snäll vän som kanske spelade in det.

Det har dock kommit enklare sätt att spela in sina program på och när digital-tv tog över i Sverige och alla var tvungna att skaffa en digitalbox kom möjligheten att skaffa en inspelningsbar digitalbox där man med ett enkelt knapptryck satte sitt favoritprogram på inspelning. Men problemet kvarstår att om man missar att spela in programmet är det kört.

2.4 Playkanalernas intåg

År 2006 startade SVT sin webbsatsning "Svt play". Där lägger SVT ut alla program de har rättigheter till så att man kan se dem när man vill under 30 dagar. Detta gjorde att det inte längre gjorde något om man missade att spela in sitt favoritprogram på SVT för man kunde enkelt gå in på deras hemsida och titta på programmet i efterhand. Alla de andra stora tv-kanalerna i Sverige har under de senaste åren följt efter SVT och har nu alla egna playkanaler där de lägger ut sina tv-program så att allmänheten kan titta på dessa när de vill och nu även var de vill.

I och med att man numera har med sig internet var man än befinner sig gör detta att man kan titta på tv var man än befinner sig. Var och varannan människa har numera ett mobilt bredband eller en mobiltelefon som de kan använda sig av för att koppla upp sig mot internet. Tv tittandet har flyttat ut från vardagsrummet till tågresan, bilresan, stranden, ja var du än kan tänka dig.

2.5 Tablåerna som styrde oss

Tablåer, både inom tv och radio, är något som har styrt oss mycket genom tiderna. Folk har lagt upp sin vardag efter hur det har sett ut i tablån. Som Anna Edin skriver i boken "Svensk television – en mediehistoria" (sid 98) så leder tablån publiken genom dagen och veckan, och spänner över kalenderårets högtider, festligheter och ledigheter. Hon skriver även:

"Man kan säga att radions och televisionens tablåer ständigt "fyller tiden med tid"; de försäkrar oss att vi "är" i tid, håller oss kontinuerligt uppdaterade i nuet. De fungerar synkroniserade och sammanhållande – paradoxalt nog genom att ord, bild och ljud abstraheras, reproduceras och cirkulerar på ett från den personligt förankrade rums- och tidsupplevelsen betydligt mer frikopplat sätt än i övriga massmedier."

Detta är mycket intressant eftersom det just nu är något som radikalt håller på att förändras. Man var förr i tiden helt låst vid tv-tablån och dess bestämda tider. På både gott och ont. Eftersom det bara gick att se ett program vid en viss tid gjorde det att alla var tvungna att samlas vid den tiden om man ville se programmet. Tv-tittande blev med andra ord något socialt och det blev en samlingspunkt i hemmet.

Men detta är som sagt något som under tiden har ändrats. Det finns många anledningar till detta. Som jag nämnt tidigare gjorde VHS-spelare att man kunde spela in och titta på ett program vid en annan tidpunkt och nu på senare år har webb-tv revolutionerat tv-tittandet.

2.6 Inte bara en tv

Andra saker som ändrade på den sociala delen i tv-tittandet var att i och med att det blev vanligare med tv och att det kom fler kanaler så började man skaffa mer än en tv i sitt hem.

På senare år har det verkligen gått snabbt i utvecklingen. I och med att de nya platta tv-apparaterna bara blir billigare och billigare blir det än mer vanligt att ha fler än en tv i samma hushåll.

Om man tittar på Medierådets undersökning "Ungar & Medier 2008" visar det sig att 48% av barn och unga i åldrarna 9-16 år har en egen dator i sitt rum, och 45% av dem har en tv på sitt rum. Tittar man sedan på samma undersökning från år 2005 är det andra siffror. Då var det 38% som hade en dator på rummet medan 55% hade en tv på rummet. Vi kan alltså där se att andelen som har en tv på rummet minskar samtidigt som de som har en dator på rummet ökar.

Nu för tiden, när man har digitalboxar i hemmet, har även digitaltv-företagen kommit på smarta sätt för att man i ett hushåll inte ska behöva sitta låst vid en tv. Förr var det vanligt att man bara hade en digitalbox i hemmet och detta gjorde att man bara hade alla kanaler på en tv men numera finns det nämligen så kallade tvillingkort till digitalboxarna som gör att man i samma hus kan ha flera tv-apparater som har lika många kanaler. Något som självklart gör att tv-tittandet delar upp familjen i olika delar beroende på vem som vill se vad.

2.7 Vanor

”Vanor, traditioner, ritualer och institutioner på olika nivåer – allt från morgonens tandborstning till kungliga trontal – bidrar med sitt när vi försöker hitta en balans i livet. Det är i samspelet mellan individernas identitetsbildning och samhällets generella funktioner som televisionen har sin plats. Som etermedium bidrar den, tillsammans med radion, till att ange en stabil rytm för befolkningens vardagsliv i en känd och kär växling mellan diverse programformat och inslag, som följer medborgarna från det de vaknar tills de somnar – dag efter dag, allt efter årstider och högtider, år efter år. Televisionen har (som det främsta mediet) blivit en grundläggande beståndsdel av vardagslivet och har en avgörande betydelse på alla tänkbara nivåer – som föremål och vara, som teknologi och programleverantör.”

Detta skriver Jostein Gripsrud i boken ”Mediekultur mediesamhälle” (sid 42).

Det är mycket intressant att han tar upp detta för detta är en av de saker som skulle kunna hota webb-tv. Folk har fått och vill behålla sina rutiner som de har i vardagslivet. De vill ha en tv-tablå att behöva hålla sig till för allt blir så mycket enklare då. De behöver inte tänka speciellt mycket och de vet att när de vaknar på morgonen och skall äta frukost innan jobbet så går det ”Nyhetsmorgon” på TV4 och de behöver aldrig fundera på vad de skall sätta på för kanal. De behöver inte heller göra aktiva val i sitt tv-tittande utan de fortsätter att titta på samma saker av vana.

Friheten som man får från playkanalerna har med andra ord också en baksida i och med att människor inte alltid har tid eller orkar med att göra aktiva val i sitt tv-tittande. Man vill ibland bara slå sig ner i soffan och knäppa på tv:n och sen inte behöva tänka på eller välja vilket tv-program man skall se på.

3. Metod

3.1 Tillvägagångssätt

För att söka upp information i ämnet har jag valt att ta kontakt med folk genom att skicka ut en enkät med ett antal frågor på som de enkelt fyller i. Anledningen till att jag just har valt en enkät är för att det förhoppningsvis gör att jag får kontakt med en relativt stor skara människor, detta gör att jag i slutändan kommer kunna dra slutsatser av vad majoriteten har svarat och med detta förhoppningsvis få en lite klarare bild av vad folk tycker om playkanalerna.

Jag tänkte först göra enstaka intervjuer med personer som är insatta i ämnet men jag valde sedan ett annat spår på grund av att jag ansåg att jag varken skulle hinna med eller lyckas få tag på tillräckligt många att intervjua för att det skulle bli en vettig undersökning. Det kändes även som ett stort problem att det skulle kunna bli så att de personer som jag intervjuar egentligen inte kan speciellt mycket eller är insatta i det ämne jag skall undersöka och detta skulle då göra att undersökningen skulle kunna bli helt missvisande.

En enkät är bra på det sättet att det är ett lätt sätt att få kontakt med många personer, då det ofta inte känns jobbigt att gå in och svara på ett par snabba frågor. Som Lundahl och Skärvad skriver i "Utredningsmetodik för samhällsvetaren och ekonomer" kan man med enkäter samla information från många fler än om man t.ex. skulle göra det genom intervjuer

Självklart måste man ändå vara kritisk till sin undersökning och ta hänsyn till vilka man skickat ut sin enkät till och andra viktiga aspekter som kan spela in.

3.2 Vilken är målgruppen?

Jag tänkte försöka ta kontakt med tv-intresserade personer. Jag letade upp ett antal forum på internet där de diskuterar tv i allmänhet och startade där trådar för att få in svar på min enkät. Detta gör att de som svarade på min enkät till stor del kommer vara personer som ser mycket på tv och är intresserade av tv och antagligen följer ett stort antal serier. Användningen av playkanalerna hos denna målgrupp känns mycket intressant då man skulle kunna kalla dem för en sorts av spjutspets i fråga om tv-tittande.

Det är även intressant att se om playkanalerna inom just denna målgrupp är något som används. Om det är så att det gör det känns det som att tv-bolagen har lyckats eftersom den mest kräsna målgruppen har börjat använda sig av dem.

3.3 Enkäten

Enkäten är webbaserad då jag anser att det kommer göra att det inte känns speciellt jobbigt för de som får den att själva gå in och fylla i den. Det är inte

heller en allt för lång enkät vilket gör att det bara tar ett par minuter för dem att gå in och enkelt via sin dator svara på frågorna.

3.3.1 Vad jag vill få ut av enkäten

Det jag vill få fram av enkäten är om playkanalerna är något som används och om de gör det vill jag veta hur mycket. Jag vill veta om folk använder sig av playkanalerna mer än vanlig tv eller om det bara är något som händer vid enstaka tillfällen.

Jag vill även veta vad den allmänna uppfattningen är om playkanalerna. Om de är något som folk tycker fungerar bra och att de kommer fortsätta använda sig av dessa även i framtiden.

Det händer som sagt ofta att jag själv struntar i att se på ett tv-program för att jag vet att jag kan se det när jag vill med hjälp av någon playkanal. Detta är något som jag skulle vilja veta om andra också gör, eller om det helt enkelt är så att de bara använder sig av playkanalerna som en sista utväg ifall det skulle vara så att de missar sitt favoritprogram och inte heller har spelat in det.

3.3.2 Hur enkäten är uppbyggd

Se bilaga 9.1.

Enkäten är uppbyggd på så sätt att man i början av enkäten svarar på om man tidigare har använt sig av playkanalerna. Beroende på om man har gjort det eller ej får man sedan svara på lite olika frågor. Av de som har gjort det vill jag veta hur ofta de använt det och vad de tycker om dem. Jag skulle även vilja veta varför förhållandet mellan vanligt tv tittande och tv-tittande på internet ser ut som det gör hos användarna. Av de som inte har använt sig av playkanalerna vill jag veta varför man inte har gjort det och om man tror att man kommer göra det i framtiden.

Jag har valt att endast fråga om playkanalerna eftersom de utgör det enda lagliga sättet att använda sig av internet för att se på tv.

3.3.3 Analys av enkäten

Efter att jag har fått in svar på enkäten kommer jag helt enkelt analysera resultatet och se om jag kan få fram en klar bild om hur internet har frigjort tv-tittandet och håller på att frigöra tv-tittandet i tid och rum.

Jag hoppas på att svaren kommer ge intressanta fakta om hur folk använder sig av playkanalerna. Det blir även intressant att se vad den allmänna uppfattningen hos målgruppen är om playkanalerna. Anser de att det är användbart eller tycker de att det inte alls fungerar bra?

3.4 Statistik

Jag tänkte även se på statistik kring tv-tittande. Det finns en hemsida (www.mms.se) som lägger upp information om hur mycket tv-tittare vissa program har och hur mycket snittet är på tv-tittande om man tänker på hur mycket folk ser på tv per dag osv.

Detta kan vara intressant att jämföra med resultatet ur min undersökning för att se om det finns något samband mellan hur många som ser på tv och hur playkanalerna används.

3.5 Övrig informationssökning

För att få information till bakgrunden i ämnet har jag läst böcker och artiklar i ämnet för att få fram hur tv-tittande har utövats genom historien.

4. Resultat

Jag skrev som sagt i ett antal forum för att få tv-intresserade personer att svara på min enkät. De forum jag skrev på var: Minhembio.com, tv-land.se och loading.se. Jag skapade helt enkelt vanliga trådar och frågade om de hade lust att gå in och svara på min enkät. Till slut fick jag in 137 svar och jag kände mig då nöjd med antalet svar och började titta närmre på hur alla har svarat på frågorna.

Många som svarade verkade ha mycket åsikter och mycket tankar som de ville dela med sig av. Det verkar som jag tidigare nämnt vara ett ämne där många har mycket åsikter och det verkar som att många har funderat kring de frågor som jag skulle vilja ha svar på.

4.1 Resultat av envalsfrågorna

Om man tittar på resultatet från de frågor där de bara fick pricka i en ruta finns det intressant information att se på.

Det var som sagt 119 st som svarade ja på frågan om de hade använt sig av playkanalerna tidigare. Med andra ord 87% som svarade ja och 13% som svarade nej.

Av de som svarade var 91% män och 9% kvinnor. Med andra ord en stor majoritet män.

Om man tittar på åldern på de som svarade så var 7% 0-18 år, 39% var 19-25 år, 18% var 26-30 år, 26% var 31-40 år, 7% var 40-50 år och 3% var 50-65 år. Ingen som svarade var över 65 år.

Av de 119 som svarade ja var det 2% som svarade att de använde sig av playkanalerna varje dag, 22% som svarade att de använde sig av det några gånger i veckan, 42% som svarade att de använde sig av det några gånger i månaden och 34% som använde sig av dem mer sällan.

På frågan om det händer att personen struntar i att se på ett program på vanlig tv för att istället titta på sin dator var det 62% som svarade ja och 38% som svarade nej.

När man tittar på vilket förhållande de som svarade hade mellan vanligt tv-tittande och tittande på internet svarade 9% att de bara ser på vanlig tv, 62% svarade att de ser mer på vanlig tv än på internet, 9% svarade att de ser på hälften vanlig och hälften på internet, 14% svarade att de ser mer på internet än på vanlig tv och 6% svarade att de bara ser på internet.

Av de som svarade nej på om de tidigare har använt sig av playkanalerna var det 50% som svarade ja på frågan om personen tror att han kommer använda sig av playkanalerna i framtiden och 50% som svarade nej.

4.2 Intressanta upptäckter från egentextfrågorna

I min enkät hade jag ett par frågor där de som svarade fick skriva helt egna svar. Där kom det fram mycket intressant information som var till stor nytta i min analys. Det var många som hade mycket att skriva om ämnet och det verkade allmänt som att det är ett ämne där folk har mycket egna åsikter som de vill ta upp.

Av de som svarade ja på frågan om de hade använt sig av playkanalerna var det många som samtidigt skrev att de även brukade ladda ner serier illegalt från internet för att se på sin dator. Av de 119 som svarade ja var det 15% som även nämnde att de laddade ner illegalt. De nämnde alltså detta helt spontant och det var inte så att jag frågade om de brukade ladda ner illegalt utan de tog upp det själva.

En vanlig anledning till att de hade använt sig av playkanalerna var för att de hade missat något på tv fast de ville se programmet. Det var 24% av de som hade använt sig av playkanalerna som sa att detta var en vanlig orsak till användandet.

Många som använde playkanalerna nämnde samtidigt att de tyckte att det var för dålig kvalitet för att kunna använda fortlöpande. 15% tyckte att playkanalerna hade dålig kvalitet.

När det kommer till varför de inte bara använder sig av playkanalerna fanns det många anledningar och en av dem var att man inte ville sitta vid skrivbordet i sin datorstol och titta på tv-program. 15% av de som använt sig av playkanalerna tog upp denna anledning.

I det stora hela fanns en mycket positiv inställning till playkanalerna och en vanlig anledning till detta var att det ger frihet att använda sig av dem. Man kan själv välja när och var man vill titta på tv och är inte längre bunden till någon tv-tablå. Av de 119 personerna var det 29% som tog upp detta som en anledning till varför de använder sig av playkanalerna.

De hade som sagt mycket åsikter om playkanalerna och det var inte bara dålig kvalitet som gjorde att de inte använde sig av dem så mycket som de kanske skulle göra annars. De var även många som tyckte att reklamen på de tv-kanaler som har detta kunde vara ett mycket störande moment. Det var 11% av de 119 som tyckte detta.

4.3 Övriga resultat av undersökningen

En intressant upptäckt är när jag tittar på statistik från MMS från december 2005 och december 2006 så ser det ut som att tv-tittandet har ökat i Sverige. Om man

t.ex. tittar på "På Spåret" som sänds i SVT så hade det i december 2005 totalt 2 090 000 tittare. Om man tittar på samma program fast i december 2006 så hade det 2 200 000 tittare. Detta även fast det under 2006 fanns playkanaler för där de sände just detta program.

Man kan även se längre fram i tiden att tittarantalet fortfarande ökar. I december 2008 tittade hela 2 665 000 personer på "På Spåret", om man tittar på samma månad ett år fram i tiden, med andra ord december 2009 var det dock ett litet fall ner till 2 195 000 tittare.

5. Analys

Om man ska titta närmre på resultatet av min enkät och försöka tyda vad resultatet innebär finns det många intressanta punkter att ta upp.

5.1 Mina val

Min undersökning genomfördes som sagt på människor som är intresserade av tv och som brukar sitta och diskutera tv på speciella tv-forum på internet. Jag har valt att inte ta hänsyn till vilket kön personerna har eftersom det helt enkelt inte känns relevant för resultatet. I och med att jag har valt just denna grupp människor är självklart inte denna undersökning representativ för hela befolkningen. Det är mer en typ av undersökning av i vilken riktning utvecklingen är på väg eftersom de jag har gjort undersökningen hos är en spjutspetsgrupp som testar nya tekniska lösningar inom tv tidigare än alla andra.

Jag har valt att inte heller ta hänsyn till vilken ålder de som svarade hade då jag tycker att inte heller detta är relevant för resultatet. Det tåls dock att sägas att majoriteten av de som svarade på min undersökning var under 40 år, därför är självklart min undersökning inte representativ för alla åldersgrupper. Jag hade heller inte förväntat mig att jag skulle få speciellt mycket svar från folk i de högre åldersgrupperna eftersom jag just kontaktade spjutspetsgrupper på internetforum.

5.2 Illegal nedladdning

En intressant sak som kom fram i undersökningen var det faktum att många av de som använder sig av playkanalerna också brukar ladda ner filmer och serier till sin dator trots att det idag är illegalt i Sverige. För det mesta handlar detta om saker från andra länder som inte sänds på playkanalerna, och därför inte är tillgängliga för personer i Sverige.

5.3 Användning av playkanaler

När man ser på hur mycket de som använder sig av playkanalerna faktiskt gör detta ser vi att det endast var 2% som använder sig av dem varje dag. Och

majoriteten, 76%, använder det mer sällan än några gånger i veckan. Detta tyder på att playkanalerna inte är allt för vanligt att man använder dagligen.

Det kan finnas många anledningar till detta. Som flera skrev när de svarade på enkäten så tycker de att det är dålig bildkvalité på det som sänds på playkanalerna. Där finns det en begränsning hos tv-bolagen i och med att bättre kvalité kräver bättre bandbredd och det kostar pengar. Det krävs även att användarna av playkanalerna har bra snabb internetuppkoppling hemma och det är något som inte alla har, därför måste tv-bolagen anpassa sig så att det skall fungera för alla användare.

Det var även många som tog upp att de inte ville sitta vid sitt skrivbord framför datorn och titta på ett tv-program. Något som blivit populärt på senaste tiden är att ha en så kallad "HTPC". "HTPC" står för Home Theatre Personal Computer, eller om man skulle översätta det till svenska så är det helt enkelt en hemmabiodator (www.wikipedia.com/htpc). Detta gör att man kan sitta vid sin tv och titta på playkanalerna genom att man har en dator kopplad till sin tv. Detta har dock långt ifrån alla och detta gör att de då inte tycker att det är lika trevligt att titta på playkanalerna. Detta eftersom de då måste sitta vid sitt skrivbord i ett helt annat rum och det är då även svårt att vara flera personer framför programmet.

Man kan även se på det som jag tidigare citerat från Jostein Gripsrud, där han tar upp att folk i allmänhet har sina vanor och att det gör dem trygga. I denna trygghet kan då playkanalerna komma in och störa. På så sätt blir det någonting som man inte använder flitigt eftersom man vill ha sina rutiner och inte behöva bestämma själv när man vill se någonting specifikt.

Det verkar dock vara vanligt och mycket uppskattat att man använder sig av playkanalerna om man har missat ett program på tv. Ca 25% av de som någon gång hade använt sig av playkanalerna nämnde i de öppna svarsalternativen att de använde sig av dem om de hade missat något. Detta ger en extra frihet till användarna eftersom det gör att de inte behöver känna att de måste sitta vid tv:n vid en viss tid för att inte missa ett tv-program. De vet att de enkelt kan gå sätta sig vid sin dator och se på programmet när de vill i efterhand.

5.4 Tecken på användningen

I Medierådets undersökning "Ungar & Medier 2008" undersöks hur personer mellan 9-16 år använder sig av olika medier. Av de som var med i undersökningen svarade 92% "Ja" på frågan om de använder sig av internet på fritiden. De 92% som använder sig av internet frågade de senare vad de gör när de är ute på internet. Det mest populära var att chatta men tätt efter med 70% av de som svarade kommer "Titta på klipp på t.ex. Youtube". Det fanns tyvärr inget svarsalternativ som var om man tittade på playkanaler men man kan tänka sig att playkanalerna ändå också kan räknas in bland platser där man ser på klipp.

Detta tyder på att det ändå är så att man ser på klipp och serier när man sitter vid datorn och att det är just unga som gör det tyder på att det i framtiden skulle kunna vara något som blir riktigt populärt. Unga blir ofta en typ av spjutspets inom teknik. Detta gör att det ändå verkar finnas en framtid inom webb-tv.

En annan sak som visar på att webb-tv har en framtid är att de flesta i min undersökning är mycket positiva och hyllar även den frihet man får av att inte behöva titta på tv vid bestämda tider

20% av de som svarade att de någon gång hade använt sig av playkanalerna svarade även att de använder internet oftare än vanlig tv eller bara för att se på tv-program. Även detta är ett tecken på att webb-tv har en framtid. Självklart är det fortfarande vanligast att man ser mer på vanlig tv än på internet men det är trots allt en relativt stor del som använder internet för att se på tv ofta.

6. Diskussion

Efter att jag nu gjort min undersökning och läst mycket i ämnet anser jag att jag har fått en bild av hur mycket playkanalerna faktiskt används samt om det har ändrat vanorna hos tv-intresserade personer i Sverige.

6.1 Hur man använder playkanalerna

Om man ser på vad de som svarade ja på frågan i min enkät som löd "Har du använt dig av playkanalerna på internet för att se på tv?" sedan har svarat på följdfrågorna verkar det som att playkanalerna inte är något som är vanligt att man använder speciellt ofta.

Min egen tolkning av hur de svarade på dessa frågor blir att man använder sig av playkanalerna för det mesta när man har missat någonting som man egentligen ville se och man inte heller har spelat in det. Det blir då ett ypperligt verktyg att använda sig av.

Jag tycker att jag fick mycket bra åsikter i min enkät. På frågorna där deltagarna fick skriva helt eget vad de tyckte om playkanalerna hade de som sagt mycket att

säga och det var intressant att se flera deltagare ta upp exakt samma saker i dessa egna texter som t.ex. att det var flera som nämnde att de sysslade med illegal nedladdning och även att många tog upp att de ansåg att playkanalerna hade dålig kvalitet osv. Det tycker jag gör att även om det inte var en majoritet som tog upp dessa saker så är det ändå väldigt bra information eftersom det är många deltagare som har tagit upp det och att de även valde att ta upp det helt själva utan att jag frågade om det.

6.2 Tolkning av illegal nedladdning och dess konsekvenser

Som jag nämnt tidigare var det 15% av de som hade använt sig av playkanalerna som helt på eget initiativ tog upp att de brukar ladda hem serier illegalt. Detta tycker jag tyder på att det är något som många gör. Anledningen till att jag tycker att det tyder på detta trots att det inte är speciellt många som tagit upp det är för att det inte är något som man inte i vanliga fall vill skylta med så det är säkerligen flera av de som inte har tagit upp det som också gör det. Om man gör någonting olagligt är det i vanliga fall inte någonting som man vill att andra skall veta.

När jag utformade min enkät valde jag som tidigare nämnt att endast skriva om användningen av playkanalerna på grund av att det är det enda lagliga alternativet att se på tv genom internet i Sverige idag. Jag hade dock mina aningar om att det var så att många laddade ner sina serier illegalt och det tycker jag även att jag har fått bekräftat genom enkäten. Det är svårt att säga vad anledningen till att folk gör detta är, det jag tror är att det helt enkelt inte går att få tag på t.ex. amerikanska serier på något annat sätt. En annan anledning skulle kunna vara att man slipper reklamen och att det faktiskt är mycket enklare.

En av anledningarna till varför playkanalerna inte används speciellt mycket kan också vara att många istället laddar hem sina serier illegalt. Man slipper då den dåliga kvalitén som många tycker att playkanalerna håller och man slipper även alla reklamavbrott som finns på de playkanaler som de kommersiella kanalerna har.

6.3 Vanligt tv-tittande minskar ej

Vad som är tydligt om man tittar på det vanliga tv-tittandet är att det inte är någonting som sjunker utan snarare verkar det växa. Jag har tidigare tagit upp ett exempel med hur många tittare "På Spåret" har haft de senaste åren och där ser man tydligt att det aldrig har sjunkit utan istället har haft tydliga toppar av antal tv-tittare.

Genomgående i min enkätundersökning var det en mycket positiv inställning till playkanalerna men det som jag fann underligt i detta var att trots den mycket positiva inställningen tyder svaren på att playkanalerna inte används frekvent. Det verkar istället vara en sista utväg och det verkar som så att man fortfarande bänkar sig framför sin tv vid de tider som programmen står skrivna i tv-tablån.

7. Slutsats

Slutsatsen i denna uppsats kommer ej bli vad jag trodde att den skulle bli. Jag hade i min enfald en bild av att playkanalerna var något som hade slagit stort och att man allt mer började gå från att titta på vanliga tv under bestämda tider till att välja själv när och var man ska se på tv.

När jag nu har gjort min undersökning kan jag konstatera att playkanalerna är en sista utväg för att se på program man missat i de allra flesta fall.

Man vill inte sitta i sitt arbetsrum framför skrivbordet och titta på sitt favoritprogram. Man vill ligga i soffan framför sin tv som är större än en datorskärm och det är fortfarande för ovanligt med lösningar för att kunna se på sin dator på sin tv.

Man vill inte heller se på tv helt själv utan det är självklart så att man vill dela upplevelsen med någon annan. Jag vet själv att när det t.ex. gäller komiska program tycker jag att det alltid är mycket roligare att se det tillsammans med någon så att man har någon annan att skratta med.

Det finns helt klart potential i playkanalerna och jag är helt övertygad om att inom 10 år kommer det ske mycket med användandet av dessa. I takt med att tv:n blir en typ av dator och snabbare bredband blir vanligare kommer också användningen av playkanalerna att öka.

Det måste också ske en förändring i människors vanor på så sätt att man inte längre ska känna sig styrd av en tv-tablå. Tv-tittandet måste bli ett mer aktivt val, man ska kunna välja själv vad man vill se på fredagskvällen och inte bli matad av tv-bolagen vad det är man "ska" se.

Man måste dock tänka på att det självklart finns saker på tv, som t.ex. stora idrottsevenemang eller andra saker som sänds "live" som man alltid kommer vilja se när de sänds och även kommer vilja se tillsammans med sin familj eller sina vänner. Där kan man dock debattera om att det kommer komma lösningar till att sända allting på internet men som det ser ut nu finns inte detta och därför vill man sitta med sin familj framför sin vanliga tv och dela upplevelsen.

8. Referenser.

8.1 Webbssidor.

Wikipedia, www.wikipedia.com:

http://sv.wikipedia.org/wiki/Sveriges_TV-historia hämtad 2010-03-25

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Vhs> hämtad 2010-03-25

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Htpc> hämtad 2010-05-05

MMS – Mediamätning i Skandinavien, www.mms.se:

http://www.mms.se/dokument/rapporter/manad/Månadsrapport_2005-12.xls hämtad 2010-03-25

http://www.mms.se/dokument/rapporter/manad/Månadsrapport_2006-12.xls hämtad 2010-03-25

http://www.mms.se/dokument/rapporter/manad/Månadsrapport_2007-12.xls hämtad 2010-03-25

http://www.mms.se/dokument/rapporter/manad/Månadsrapport_2008-12.pdf hämtad 2010-03-25

http://www.mms.se/dokument/rapporter/manad/Månadsrapport_2009-12.pdf hämtad 2010-03-25

Medierådet, www.medieradet.se:

http://www.medieradet.se/upload/Rapporter_pdf/Ungar_&_Medier_2008.pdf hämtad 2010-05-05

8.2 Litteratur.

EDIN, ANNA & VESTERLUND, PER. *Svensk television – en mediehistoria*, år 2008. ISBN : 978-91-88468-01-7. Förlag : Statens ljud- och bildarkiv.

GRIPSRUD, JOSTEIN. *Mediekultur Mediesamhälle*, Upplaga 2:3, år 2002. ISBN 10 : 91-7173-169-5, ISBN 13 : 978-91-7173-169-2. Förlag: Daidalos AB.

LUNDAHL, ULF & SKÄRVAD, PER-HUGO. *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*, år 1999. ISBN : 914-40-1003-6. Förlag : Studentlitteratur AB.

9. Bilagor.

9.1 Enkäten.

Tv-tittande på internet.

Enkäten tar endast ett par minuter och handlar om hur du använder dig av internet för att titta på tv.

Tack på förhand!

/ Hampus Andersson

* Required

1. Hur gammal är du? *

0-18 19-25 26-30 31-40 40-50 50-65 65+

2. Kön? *

Man
Kvinna

3. Har du använt dig av playkanaler på internet för att se på tv? *

Ja
Nej

Om ja.

Om du har svarat ja på den 3e frågan, svara då på fråga 4-9.

4. Hur ofta använder du dig av playkanalerna på internet för att se på tv?

Varje dag.
Några gånger i veckan.
Några gånger i månaden.
Mer sällan.

5. Händer det att du struntar i att se på ett program på vanlig tv för att istället se det på datorn?

Ja
Nej

6. Hur mycket använder du dig av playkanalerna för att se på tv i förhållande till vanlig tv?

Bara vanlig tv.
Mer vanlig tv än internet.
Hälften vanlig tv, hälften internet.
Mer internet än vanlig tv.
Bara internet.

7. Berätta lite om varför ditt förhållande mellan playkanalerna och vanlig tv ser ut på detta sätt.

8. Hur har ditt tv-tittande utvecklats de senaste 3 åren?

9. Berätta lite vad du tycker om tv-tittande på internet, är det någonting du kommer fortsätta med? Är det ett fungerande koncept som du tror kommer hålla?

Om nej

Om du svarade nej på den 3e frågan, svara då på fråga 10-12.

10. Varför har du ej använt playkanalerna på internet för att se på tv?

11. Tror du att du kommer prova att använda playkanalerna för att se på tv i framtiden?

Ja
Nej

12. Berätta lite vad du tycker om tv-tittande på internet, varför/varför inte prova det i framtiden? Är det ett fungerande koncept som du tror kommer hålla?

